

**KESKUSKAUPPAKAMARIN
LUOTEIS-VENÄJÄN BUSINESS-BAROMETRI
2011**

Julkaistavissa 12.10.2010

KESKUSKAUPPAKAMARIN
LUOTEIS-VENÄJÄN BUSINESS-BAROMETRI 2011

Syyskuu 2010

KESKUSKAUPPAKAMARI
Aleksanterinkatu 17, PL 1000, 00101 Helsinki
Puh. 09 4242 6200, faksi 09 650 303
www.keskuskauppakamari.fi

ISBN 978-952-5620-52-8

SISÄLTÖ

1	YHTEENVETO	3
2	TULOKSET	5
2.1	Yleiset suhdannenäkymät.....	5
2.2	Liikevaihto.....	6
2.3	Investoinnit.....	7
2.4	Työvoiman määrä.....	8
2.5	Oman talouden tila.....	9
2.6	Venäjän talouden tila.....	10
2.7	Presidentti Medvedevin hallinnon vaikutus yrityksen toimintaympäristöön viimeisten 12 kuukauden aikana.....	11
2.8	Koulutetun työvoiman saatavuus.....	12
2.9	Energian hinta	12
3	KYSELYN KUVAUS JA VASTAAJARAKENNE	13
4	LIITTEET	14

Toimialakohtaiset kuviot
Toteutuneet saldoluvut 1998 – 2010
Odotusten saldoluvut 1999 – 2011
Taustatietoja vastaajista

1 YHTEENVETO

Vuonna 2011 venäläisten yritysjohtajien odotukset yleisten suhdannenäkymien kehityksestä ovat edellisvuotta myönteisemmät. Näkymää kuvaava saldoluku nousi 14 yksikköä ja on positiivinen (+ 42). Toimialojen odotusten väliset erot ovat pieniä. Saldoluku nousi eniten teollisuudessa. Pietarissa arviot yleisten suhdannenäkymien parantumisesta ovat positiivisimmat.

Liikevaihdon odotetaan kasvavan vuonna 2011. Pietarissa liikevaihdon kasvuodotukset ovat myönteisemmät kuin muualla Luoteis-Venäjällä ja Moskovassa. Odotukset ovat parantuneet erityisesti muualla Luoteis-Venäjällä viimevuotiseen verrattuna.

Yritysjohtajat odottavat investointien ja työvoiman määrän kasvavan maltillisesti vuonna 2011. Investointien kasvuodotukset ovat hieman muita optimistisemmat kaupan alalla ja muualla Luoteis-Venäjällä.

Vuotta 2011 koskevat venäläisten yritysjohtajien odotukset oman taloutensa tilan kehittymisestä ovat aikaisempaa optimistisempia. Oman talouden tilaa kuvaava saldoluku nousi 19 yksikköä ja on positiivinen 38. Oman talouden tilan odotetaan parantuvan muita enemmän Moskovassa ja Pietarissa.

Yritysjohtajat odottavat Venäjän talouden tilan parantuvan jonkin verran vuonna 2011. Kaupan alalla ja teollisuudessa odotukset ovat myönteisemmät kuin palvelualalla. Pietarissa Venäjän talouden tilan uskotaan parantuvan enemmän kuin muualla Luoteis-Venäjällä ja Moskovassa. Pietarissa ja teollisuudessa saldoluku nousi eniten.

Vuonna 2010 yleisten suhdannenäkymien toteutunutta kehitystä kuvaava saldoluku nousi 48 yksikköä vuodesta 2009. Saldoluku oli kuitenkin edelleen negatiivinen. Alueiden ja toimialojen väliset erot ovat pieniä.

Liikevaihdon ja työvoiman määrän kasvua sekä venäläisten yritysjohtajien oman talouden ja Venäjän talouden tilaa kuvaavat saldoluut jäivät negatiiviseksi, vaikka saldoluut nousivat viimevuotisesta. Venäjää kohdanneen talouskriisin jälkeen liikevaihdon kasvua kuvaava saldoluku oli kaupan alalla positiivinen (+ 1), mutta jäi negatiiviseksi teollisuudessa (- 2) ja palvelualalla (- 7). Eniten saldoluku nousi teollisuudessa (59 yksikköä). Investointien kasvua kuvaava saldoluku kääntyi plusmerkkiseksi ja nousi 24 yksikköä viimevuotisesta.

Valtaosa haastatelluista venäläisistä yritysjohtajista (70 %) katsoi, ettei presidentti Medvedevin hallinnon toimenpiteillä ole ollut vaikutusta yrityksen toiminnan ja toimintaedellytysten kehitykseen viimeisten 12 kuukauden aikana. Toiminnan vaikutusta kuvaava saldoluku kuitenkin nousi hieman ja on plus seitsemän.

Kaikkien vastaajien arvioita presidentti Medvedevin toimien vaikutuksista ulkomaalaisten yritysten investointimahdollisuuksiin Venäjällä 12 viimeisen kuukauden aikana kuvaava saldoluku nousi viime vuodesta 10 yksikköä. Venäläisistä yritysjohtajista joka kolmas (34 %) katsoi, ettei presidentti Medvedevin hallinnon toimenpiteillä ole ollut vaikutusta ulkomaalaisten yritysten investointimahdollisuuksien parantamiseen Venäjällä viimeisten 12 kuukauden aikana. Vastaajista 23 prosenttia uskoi toimien parantaneen ja 4 prosenttia heikentäneen investointimahdollisuuksia.

Arviot yrityksen tarvitseman koulutetun työvoiman saatavuudesta seuraavien 12 kuukauden aikana jakautuivat selvästi. Joka kolmas haastateltu venäläinen yritysjohtaja arvioi koulutetun työvoiman

saatavuuden olevan paljon tai jonkin verran nykyistä parempi seuraavien 12 kuukauden aikana. Vastaava määrä yritysjohtajia ei uskonut koulutetun työvoiman saatavuuden muuttuvan tämänhetkisestä. Sen sijaan joka neljäs yritysjohtaja uskoi koulutetun työvoiman saatavuuden heikkenevän.

Venäläiset yritysjohtajat uskovat yrityksensä tarvitseman energian hinnan nousevan seuraavien viiden vuoden aikana, ajanjaksolla 2011 – 2015.

2 TULOKSET

2.1 Yleiset suhdannenäkymät

Vuonna 2010 yleisten suhdannenäkymien toteutunutta kehitystä kuvaava saldoluku nousi 48 yksikköä vuodesta 2009. Saldoluku on kuitenkin edelleen negatiivinen (- 4).

Toimialojen väliset erot ovat pieniä, ja saldoluvut ovat yhä negatiivisia. Eniten saldoluku nousi teollisuudessa (54 yksikköä) verrattuna kaupan alaan (48 yksikköä) ja palvelualaan (45 yksikköä).

Myös alueiden väliset erot ovat pieniä, ja saldoluvut ovat yhä negatiivisia. Saldoluku nousi enemmän Pietarissa (58 yksikköä) kuin Moskovassa (50 yksikköä) ja muualla Luoteis-Venäjällä (41 yksikköä).

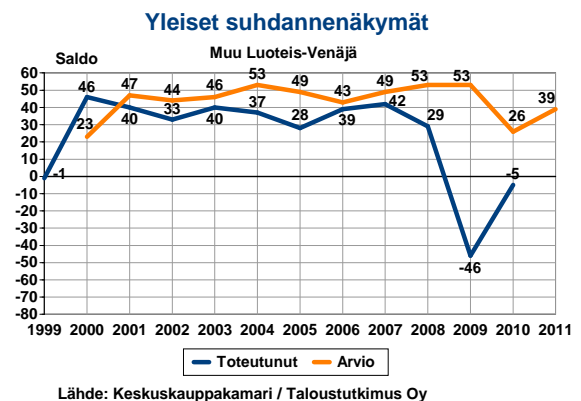
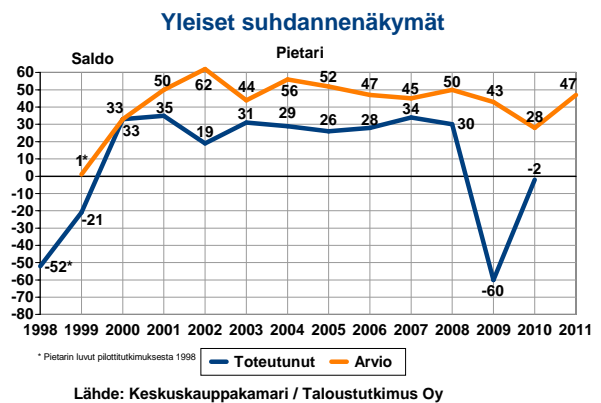
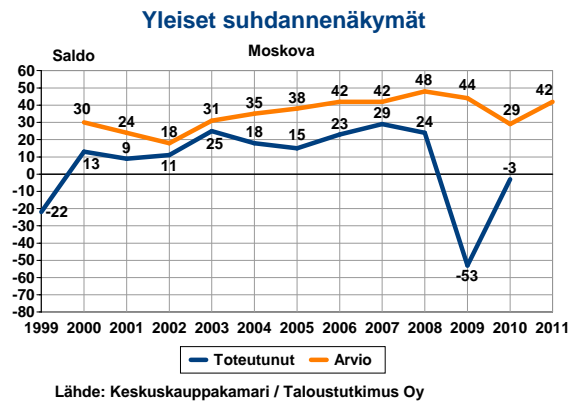
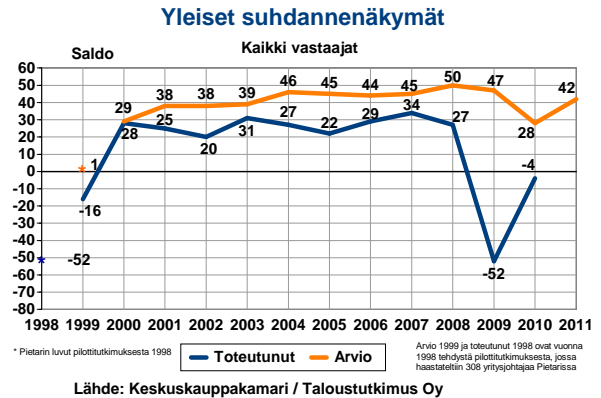
Venäläiset yritysjohtajat odottavat yleisten suhdannenäkymien kehittyvän vuonna 2011 edellisvuotta myönteisemmin. Näkymää kuvaava saldoluku nousi 14 yksikköä ja on positiivinen (+ 42).

Toimialojen odotusten väliset erot ovat pieniä. Saldoluku nousi enemmän teollisuudessa (22 yksikköä) kuin kaupan alalla (12 yksikköä) ja palvelualalla (11 yksikköä).

Yritysjohtajien odotukset yleisten suhdannenäkymien parantumisesta ovat hieman positiivisemmat Pietarissa (+ 47) kuin Moskovassa (+42) ja muualla Luoteis-Venäjällä (+ 39). Saldoluku nousi myös enemmän Pietarissa (19 yksikköä) kuin Moskovassa ja muualla Luoteis-Venäjällä (13 yksikköä).

Tuontia ja vientiä harjoittavien venäläisten yritysten johtajien odotukset vuoden 2011 yleisten suhdannenäkymien parantumisesta ovat muita optimistisempia.

Vastaajista 19 prosenttia ei osannut tai halunnut arvioida yleisten suhdannenäkymien kehitystä vuonna 2011 (Vuonna 2009, 19 %).

2.2 Liikevaihto

Vuonna 2010 venäläisten yritysten liikevaihdon kasvua kuvaava saldoluku oli edelleen negatiivinen (- 3). Se kuitenkin nousi edellisvuodesta 54 yksikköä.

Venäjää kohdanneen talouskriisin jälkeen liikevaihdon kasvua kuvaava saldoluku oli kaupan alalla positiivinen (+ 1). Teollisuudessa (- 2) ja palvelualalla (- 7) saldoluku oli yhä miinusmerkinen. Saldoluku nousi kuitenkin eniten teollisuudessa (59 yksikköä) verrattuna kaupan alaan (57 yksikköä) ja palvelualaan (48 yksikköä).

Alueiden väliset erot olivat pieniä, ja kaikki saldoluvut olivat yhä negatiivisia. Vähiten liikevaihdon kasvua kuvaava saldoluku nousi Luoteis-Venäjällä (49 yksikköä) verrattuna Moskovaan (55 yksikköä) ja Pietariin (60 yksikköä).

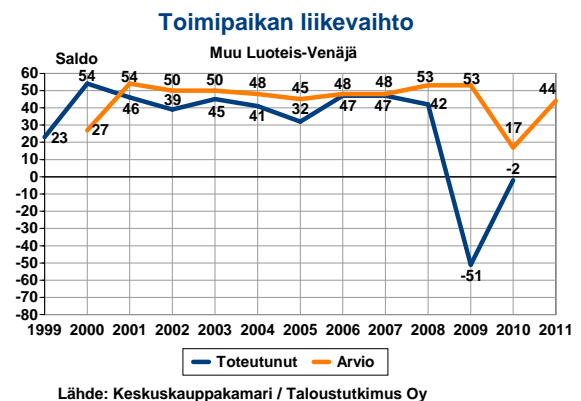
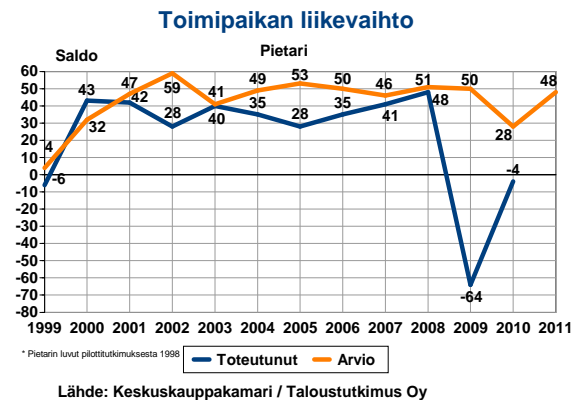
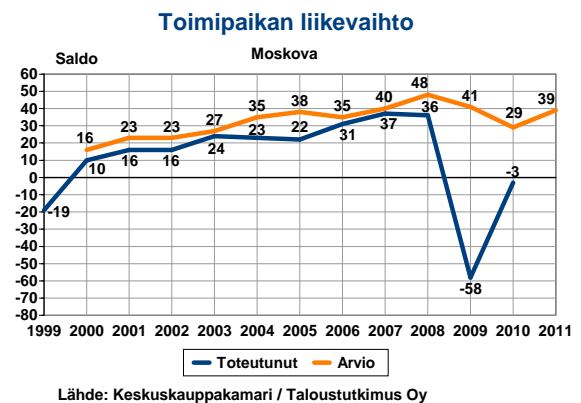
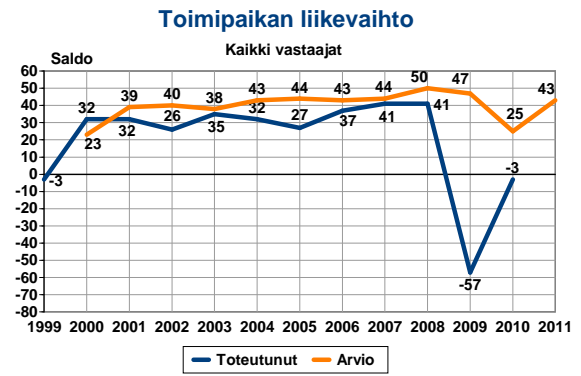
Vuodelle 2011 venäläisten yritysjohtajien liikevaihdon kasvuodotukset ovat viime vuotta optimisemmat. Saldoluku nousi 18 yksikköä ja on nyt vuosien 2004 – 2007 keskimääräisellä tasolla.

Toimialojen väliset erot ovat pieniä. Odotukset ovat parantuneet yhtä paljon kaikilla toimialoilla edellisvuotisesta.

Liikevaihdon kasvuodotukset ovat Pietarissa (+ 48) positiivisemmat kuin muualla Luoteis-Venäjällä (+ 44) ja Moskovassa (+ 39). Kuitenkin yritysjohtajien odotukset ovat parantuneet eniten muualla Luoteis-Venäjällä viimevuotiseen verrattuna.

Vientiä harjoittavien ja yli 50 henkilöä työllistävien venäläisten yritysten johtajat odottavat liikevaihdon kasvavan muita yleisemmin.

Vastaajista 22 prosenttia ei osannut tai halunnut arvioida liikevaihdon kasvua vuonna 2011 (Vuonna 2009, 22 %).

2.3 Investoinnit

Vuonna 2010 investointien kasvua kuvaava saldoluku kääntyi plusmerkkiseksi ja nousi 24 yksikköä viimevuotisesta.

Investoinnit kehittyivät myönteisemmin kaupan alalla (+ 10) kuin teollisuudessa (+ 4) ja palvelualalla (+ 2). Saldoluku nousi kuitenkin enemmän teollisuudessa (+ 29) kuin kaupan alalla (+ 26) ja palvelualalla (+ 16).

Muulla Luoteis-Venäjällä (+ 8) investointien toteutunut kasvu oli hieman yleisempää kuin Moskovassa (+ 6) ja Pietarissa (+ 3).

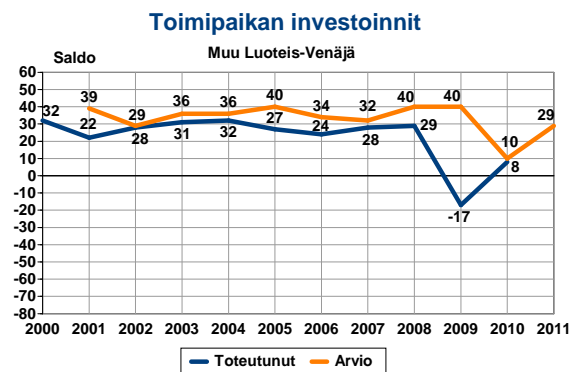
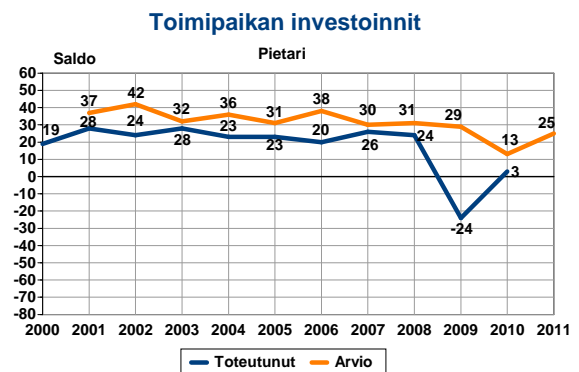
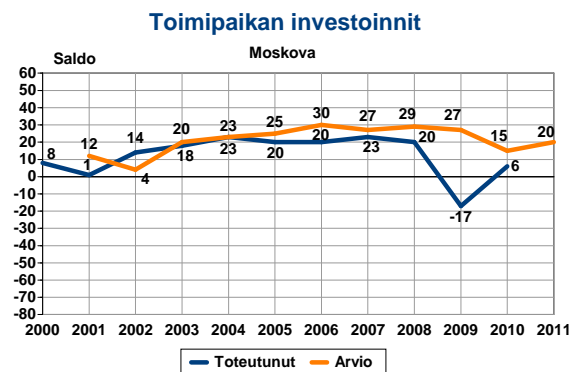
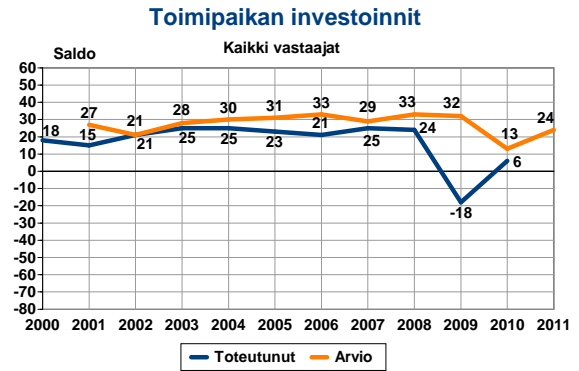
Vuonna 2011 venäläiset yritysjohtajat odottavat investointien kasvavan maltillisesti. Kasvua kuvaava saldoluku nousi 11 yksikköä viimevuotisesta ja on positiivinen 24.

Investointien kasvuodotukset ovat hieman optimistisemmat kaupan alalla (+ 28) kuin palvelualalla (+ 25) ja teollisuudessa (+ 23).

Muulla Luoteis-Venäjällä (+ 29) investointien odotetaan kasvavan yleisemmin kuin Pietarissa (+ 25) ja Moskovassa (+ 20). Myös saldoluku on noussut enemmän muulla Luoteis-Venäjällä (+ 19) kuin Pietarissa (+ 12) ja Moskovassa (+ 5).

Vientiä harjoittavat venäläiset yritykset odottavat investointien kasvavan muita yleisemmin vuonna 2011.

Vastaajista 23 prosenttia ei osannut tai halunnut arvioida investointien kehitystä vuonna 2011 (vuonna 2009, 24 %).

2.4 Työvoiman määrä

Vuonna 2010 venäläisten yritysten työvoiman määrän kasvua kuvaava saldoluku nousi 18 yksikköä viimevuotisesta, mutta se on yhä negatiivinen (- 5).

Kaupan alalla työvoiman määrä supistui vähemmän (- 1) kuin teollisuudessa (-6) ja palvelualalla (- 10). Saldoluku nousi kuitenkin eniten teollisuudessa (22 yksikköä) verrattuna kaupan alaan (19 yksikköä) ja palvelualaan (12 yksikköä).

Alueiden välisiä eroja ei ole. Saldoluku nousi eniten Moskovassa ja Pietarissa.

Vuonna 2011 venäläiset yritysjohtajat odottavat työvoiman määrän kasvavan maltillisesti. Tätä kuvaava saldoluku nousi 15 yksikköä ja on positiivinen 29.

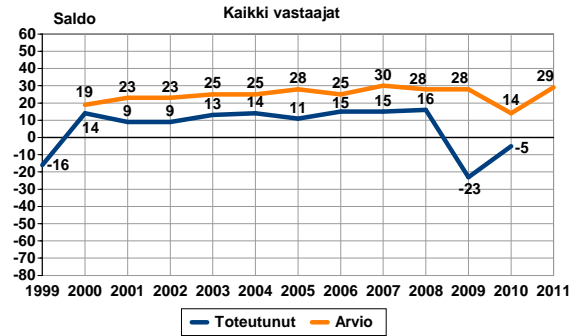
Toimialojen väliset erot ovat pieniä.

Työvoiman määrän odotetaan kasvavan enemmän Moskovassa (+ 33) kuin Pietarissa (+ 29) ja muualla Luoteis-Venäjällä (+ 23).

Tuontia ja vientiä harjoittavissa venäläisissä yrityksissä odotetaan työvoiman määrän kasvavan muita yleisemmin.

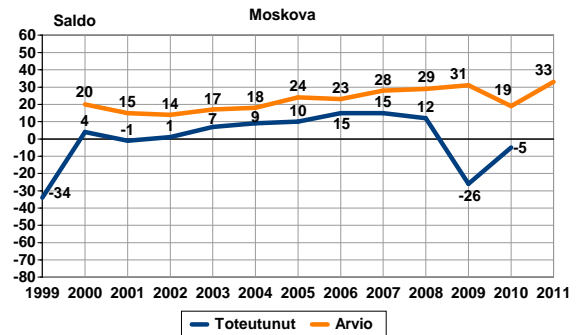
Vastaajista 12 prosenttia ei osannut tai halunnut arvioida työvoiman kehitystä vuodelle 2011. (Vuonna 2009, 12 %).

Toimipaikan työvoiman määrä

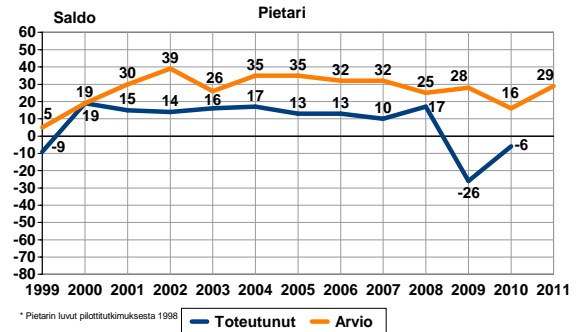
Lähde: Keskukskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan työvoiman määrä

Lähde: Keskukskauppakamari / Taloustutkimus Oy

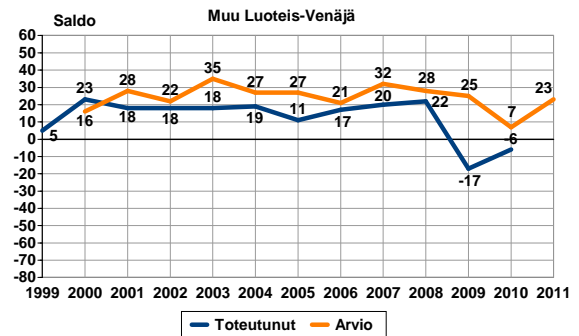
Toimipaikan työvoiman määrä

* Pietarin luvut pilottitutkimuksesta 1998

Lähde: Keskukskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan työvoiman määrä

Lähde: Keskukskauppakamari / Taloustutkimus Oy

2.5 Oman talouden tila

Vuonna 2010 venäläisten yritysjohtajien omaa taloutta kuvaava saldoluku nousi 34 yksikköä, mutta se on edelleen negatiivinen (- 2).

Toimialojen väliset erot ovat pieniä. Saldoluku nousi kaikilla toimialoilla samansuuntaisesti.

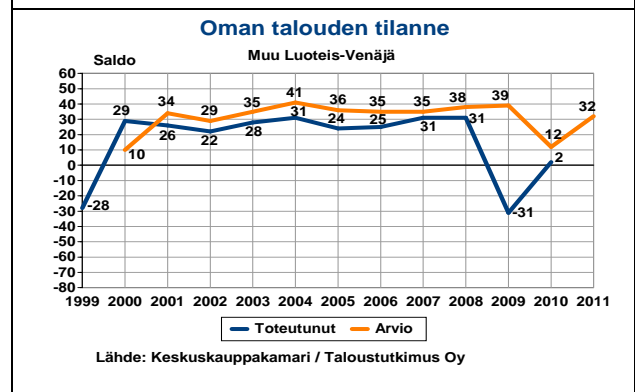
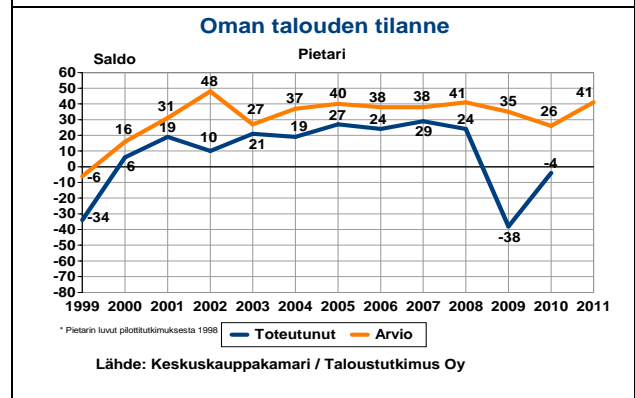
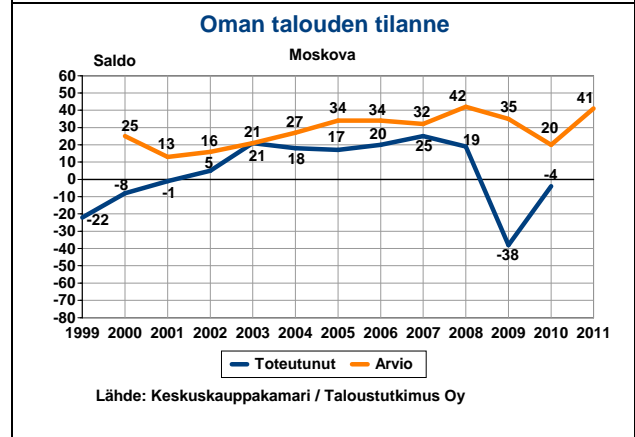
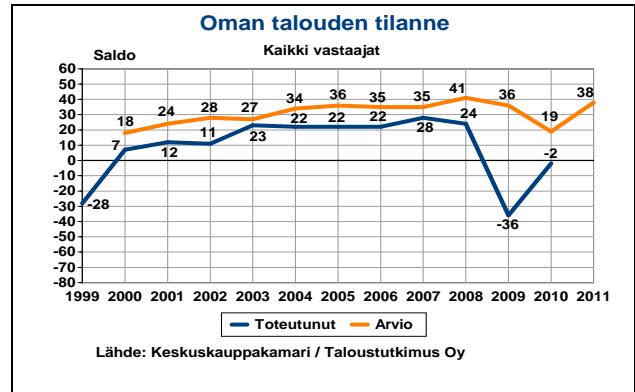
Venäläisten yritysjohtajien omaa taloutta kuvaava saldoluku oli muualla Luoteis-Venäjällä + 2, Moskovassa ja Pietarissa - 4.

Vuonna 2011 venäläisten yritysjohtajien odotukset oman taloutensa tilan kehittymisestä ovat aikaisempaa optimistisempia. Tilaa kuvaava saldoluku nousi 19 yksikköä ja on positiivinen 38.

Eniten tilaa kuvaava saldoluku nousi teollisuudessa (23 yksikköä) verrattuna palveluun (17 yksikköä) ja kaupan alaa (15 yksikköä).

Moskovassa ja Pietarissa (+ 41) oman talouden tilan odotetaan parantuvan enemmän kuin muualla Luoteis-Venäjällä (+ 32). Pietarissa saldoluku on sama kuin vuonna 2008. Tilaa kuvaava saldoluku nousi kuitenkin vähemmän Pietarissa (15 yksikköä) kuin muualla Luoteis-Venäjällä (20 yksikköä) ja Moskovassa (21 yksikköä).

Vastaajista 19 prosenttia ei osannut tai halunnut arvioida oman taloutensa tilan kehitystä vuonna 2011 (Vuonna 2009, 16 %).

2.6 Venäjän talouden tila

Vuonna 2010 venäläisten yritysjohtajien mukaan Venäjän talouden tila heikkeni edelleen vuonna 2009, mutta tuntuvasti edellisvuotta vähemmän kaikilla alueilla ja toimialoilla.

Kaikkien vastaajien Venäjän talouden tilaa kuvaava saldoluku nousi peräti 60 yksikköä, mutta se on edelleen miinusmerkinen (- 19).

Venäjän talouden tila heikkeni vähemmän palvelualalla (-15) kuin teollisuudessa (- 19) ja kaupan alalla (- 24).

Venäjän talouden tila huononi jonkin verran nopeammin Moskovassa (- 24) kuin muualla Luoteis-Venäjällä (- 19) ja Pietarissa (- 12). Saldoluvut nousivat kuitenkin kaikilla alueilla. Pietarissa saldoluku nousi peräti 71 yksikköä.

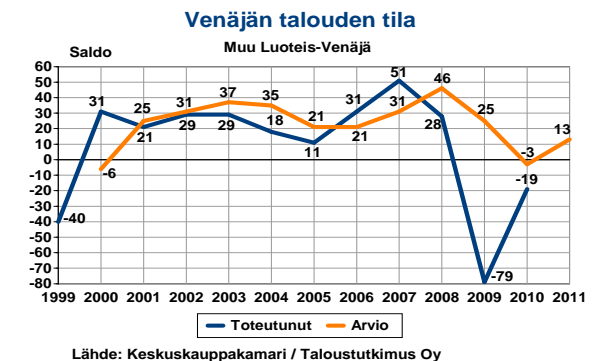
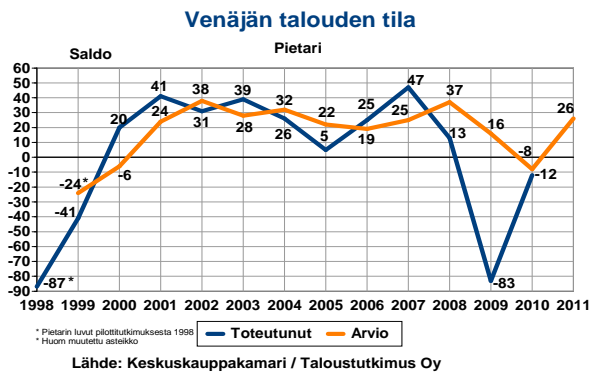
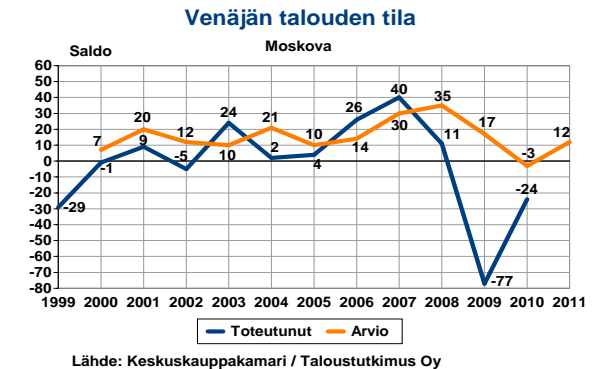
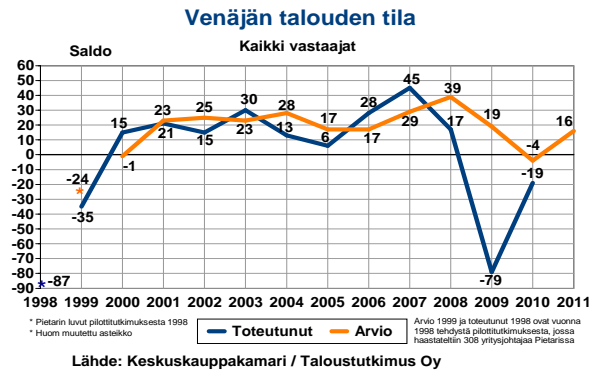
Vuonna 2011 venäläiset yritysjohtajat odottavat Venäjän talouden tilan parantuvan jonkin verran. Tilaa kuvaava saldoluku nousi 20 yksikköä.

Kaupan alalla (+ 19) ja teollisuudessa (+ 18) yritysjohtajat suhtautuvat palvelualaa (+ 12) optimistisemmin Venäjän talouden kohentumiseen. Teollisuudessa saldoluku nousi eniten, 29 yksikköä.

Yritysjohtajat odottavat Venäjän talouden tilan parantuvan enemmän Pietarissa (+ 26) kuin muualla Luoteis-Venäjällä (+ 13) ja Moskovassa (+ 12). Saldoluku nousi Pietarissa eniten, 34 yksikköä.

Vientiä harjoittavat ja yli 50 henkilöä työllistävät venäläiset yritykset odottavat Venäjän talouden tilan parantuvan muita yleisemmin.

Vastaajista 19 prosenttia ei vastannut tai halunnut arvioida Venäjän talouden kehitystä vuonna 2011. (Vuonna 2009, 18 %).

2.7 Presidentti Medvedevin hallinnon vaikutus yrityksen toimintaympäristöön viimeisten 12 kuukauden aikana

Valtaosa haastatelluista venäläisistä yritysjohtajista (70 %) katsoi, ettei presidentti Medvedevin hallinnon toimenpiteillä ole ollut vaikutusta yrityksen toiminnan ja toimintaedellytysten kehitykseen viimeisten 12 kuukauden aikana. Toiminnan vaikutusta kuvaava saldoluku kuitenkin nousi hieman ja on plus seitsemän.

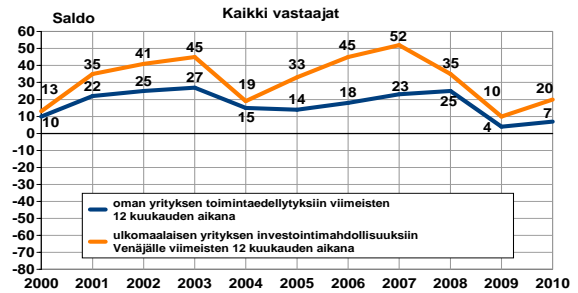
Kaikkien vastaajien arvioita presidentti Medvedevin toimien vaikutuksista ulkomaalaisten yritysten investointimahdollisuuksiin Venäjällä viimeisten 12 kuukauden aikana kuvaava saldoluku nousi viime vuodesta 10 yksikköä.

Venäläisistä yritysjohtajista joka kolmas (34 %) katsoi, ettei presidentti Medvedevin hallinnon toimenpiteillä ole ollut vaikutusta ulkomaalaisten yritysten investointimahdollisuuksien parantumiseen Venäjällä viimeisten 12 kuukauden aikana. Vastaajista 23 prosenttia uskoi toimien parantaneen ja 4 prosenttia heikentäneen investointimahdollisuuksia. Moskovassa (+ 12) oltiin Pietaria (+ 25) ja muuta Luoteis-Venäjää (+ 26) pessimistisempiä.

Vastaajista 39 prosenttia ei osannut tai halunnut arvioida presidentti Medvedevin hallinnon toimien vaikutusta ulkomaalaisten yritysten investointimahdollisuuksiin Venäjällä. (Vuonna 2009, 42 %).

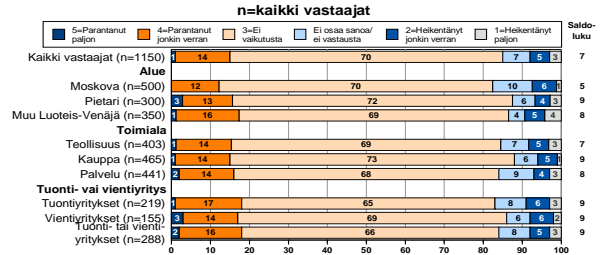
D.A. Medvedev valittiin 2.3.2008 Venäjän federaation presidentiksi. Hän astui virkaansa 7.5.2008.

Arvio presidentin toimien vaikutuksesta

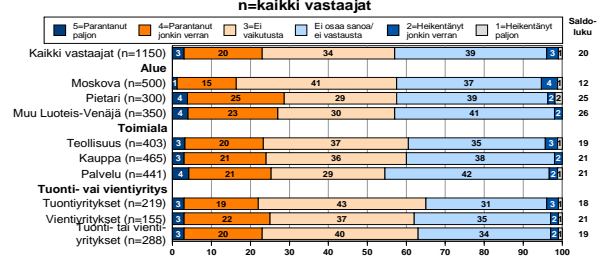
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Arvio presidentti Medvedevin toimien vaikutuksista oman yrityksen toimintaan ja toimintaedellytyksiin seuraavien 12 kuukauden aikana

Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Arvio presidentti Medvedevin toimien vaikutuksista ulkomaalaisten yritysten investointimahdollisuuksiin Venäjällä

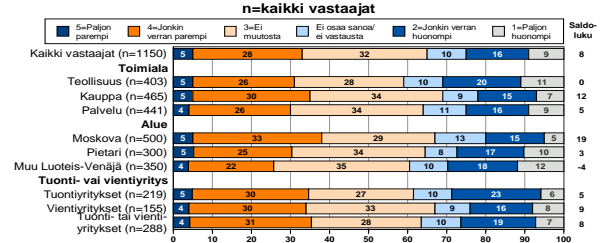
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

2.8 Koulutetun työvoiman saatavuus

Joka kolmas haastateltu venäläinen yritysjohtaja arvioi koulutetun työvoiman saatavuuden olevan paljon tai jonkin verran nykyistä parempi seuraavien 12 kuukauden aikana. Vastaava määrä yritysjohtajia ei uskonut koulutetun työvoiman saatavuuden muuttuvan tämän hetkisestä.

Sen sijaan joka neljäs yritysjohtaja uskoi koulutetun työvoiman saatavuuden heikkenevän. Moskovassa ja kaupan alalla uskottiin työvoiman hyvään saataavuuteen. Pietarissa ja muualla Luoteis-Venäjällä suhtauduttiin Moskovaa pessimistisemmin koulutetun työvoiman saatavuuteen seuraavien 12 kuukauden aikana.

Millaisen uskotte olevan yrityksenne tarvitseman koulutetun työvoiman saatavuuden 12 kk kuluttua verrattuna tämän hetken tilanteeseen

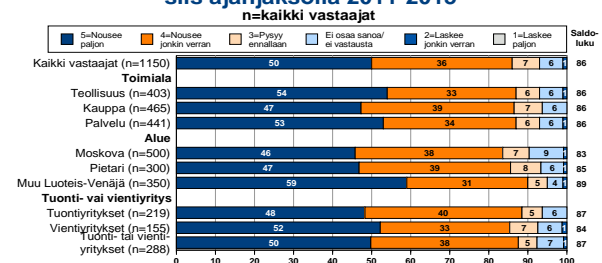

Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

2.9 Energian hinta

Venäläiset yritysjohtajat uskovat yrityksensä tarvitseman energian hinnan nousevan seuraavien viiden vuoden aikana, ajanjaksolla 2011 – 2015. Tilannetta kuvaava saldoluku on 86. Arvioissa ei ole eroja alueiden eikä toimialojen välillä.

Miten uskotte yrityksenne tarvitseman energian hinnan muuttuvan seuraavien viiden vuoden aikana, siis ajanjaksolla 2011-2015

Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

3 KYSELYN KUVAUS JA VASTAAJARAKENNE

Keskuskauppakamarin Luoteis-Venäjän Business – barometri tarjoaa suomalaista näkökulmaa täydentävää, muista lähteistä riippumatonta tietoa venäläisten yritysten todellisuudesta ja odotuksista Suomen lähialueilla ja Moskovassa.

Keskuskauppakamarin Luoteis-Venäjän Business – barometri on vuodesta 1999 lähtien tehty samassa laajuudessa. Tämän vuoden barometriin vastasi 1150 venäläistä yritysjohtajaa. Haastattelut suoritti Keskuskauppakamarin toimeksiannosta Taloustutkimus Oy:n pietarilainen tytäryritys TOY-Opinion 27.7. – 25.8.2010. Vastaajista 40 prosenttia edustaa kaupan alan yrityksiä, 38 prosenttia palvelualan yrityksiä ja 35 prosenttia teollisuusyrityksiä. Haastatellut yritykset voivat edustaa useampia toimialoja. Tärkeimmät taustatiedot vastaajista on esitetty tämän raportin liitteenä.

Yritysjohtajia pyydettiin vertaamaan kuluvan vuoden kehitystä edelliseen vuoteen ja arvioimaan tulevan vuoden näkymiä. Vastaajilta pyydettiin arviota seuraavista muuttujista: yrityksen liikevaihto, työvoiman määrä, investoinnit, yleiset suhdannenäkymät, yritysjohtajan oma talous ja Venäjän talous. Lisäksi vastaajia pyydettiin arvioimaan presidentti Medvedevin hallinnon toimia yritysten toimintaympäristön kannalta. Yritysjohtajia pyydettiin myös arvioimaan yrityksensä tarvitseman koulutetun työvoiman saatavuutta seuraavien 12 kuukauden aikana ja energian hinnan kehitystä seuraavien viiden vuoden kuluessa.

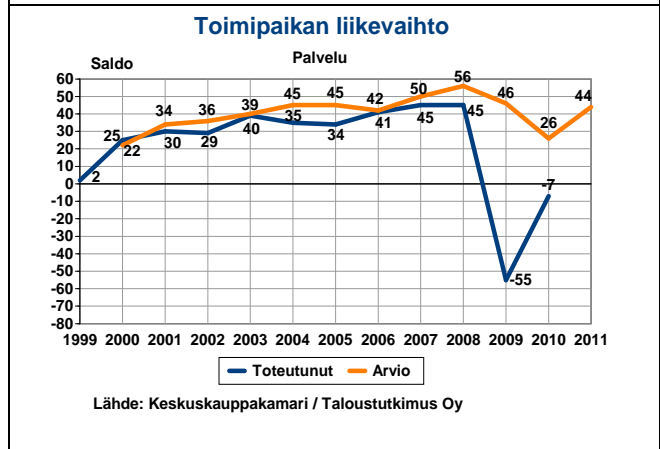
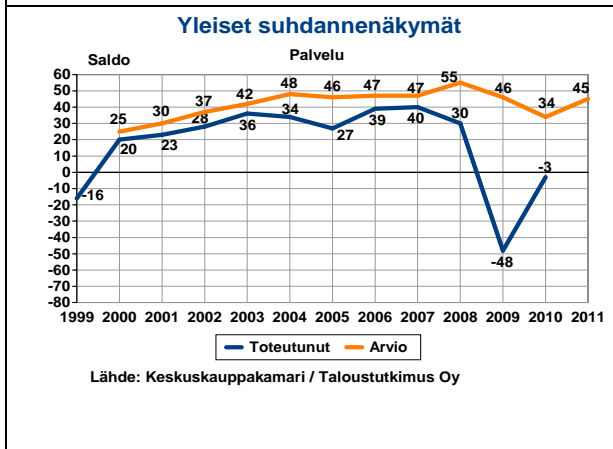
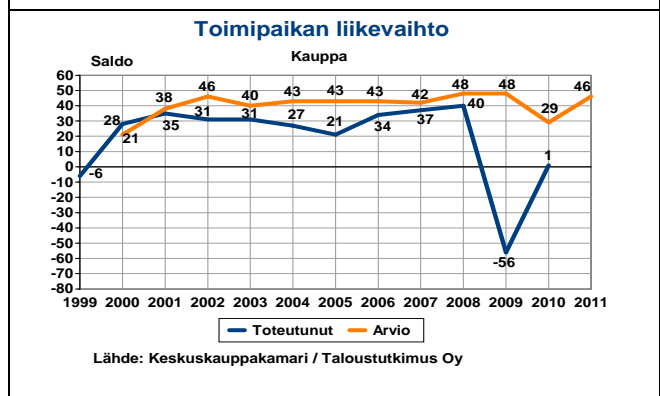
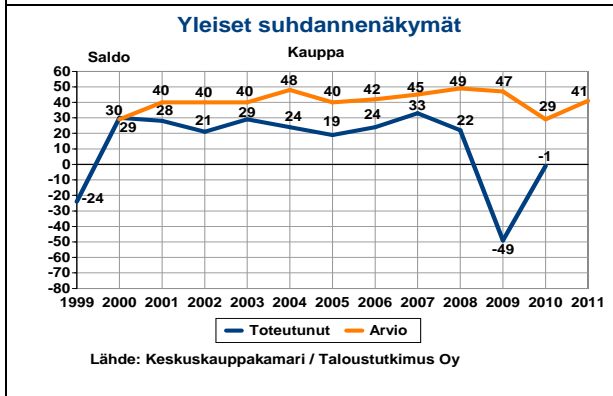
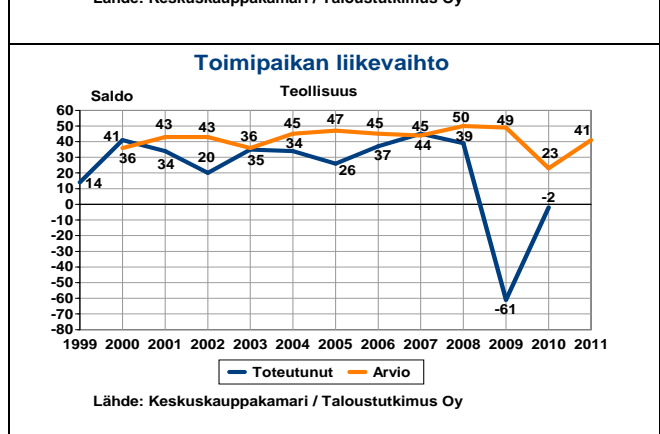
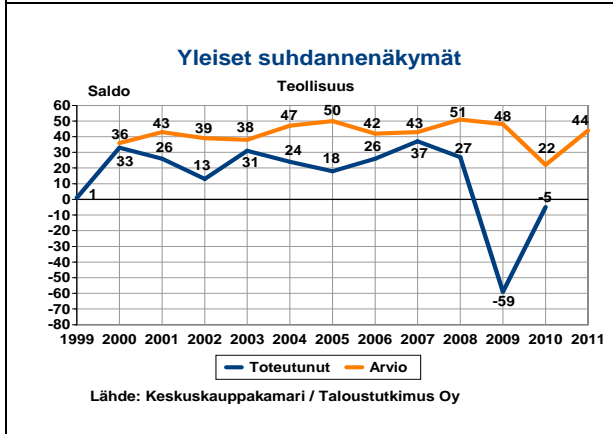
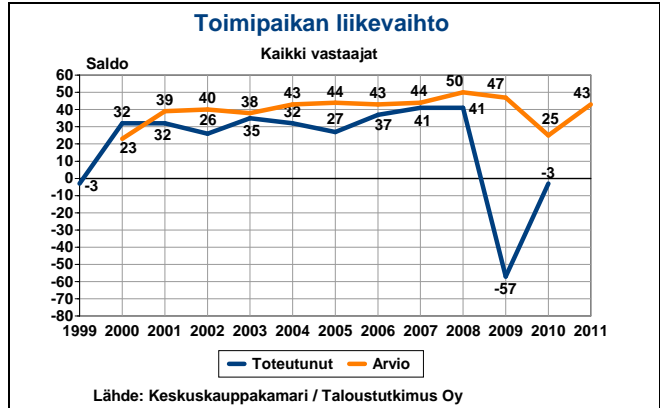
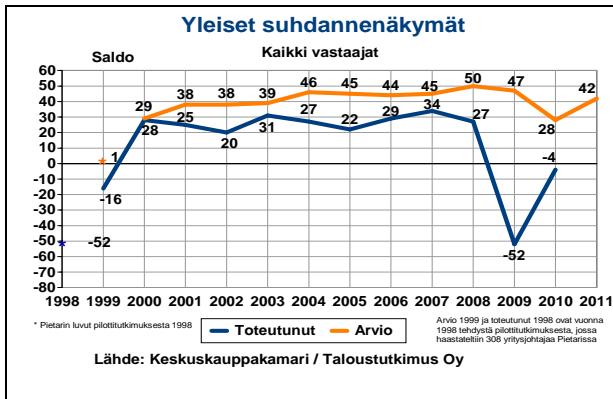
Kysely on kvalitatiivinen. Vastaajia pyydettiin arvioimaan, onko muuttujan kehitys parantunut, pysynyt samana vai heikentynyt. Tulokset on raportoitu saldolukuina. Saldoluvut on laskettu vähentämällä paranevaa kehitystä ennakoivien vastausten suhteellisesta osuudesta heikkenevää kehitystä ennakoivien suhteellinen osuus. Vastauksia ei ole painotettu.¹

Raportin on laatinut osastopäällikkö Anne Hatanpää Keskuskauppakamarista.

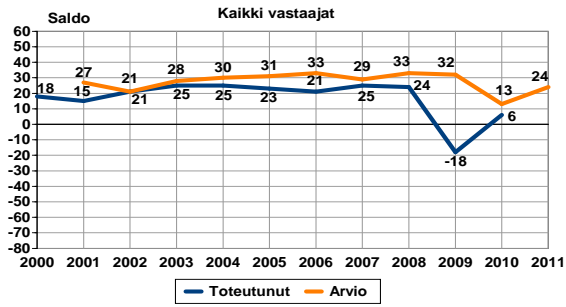
---

¹ Saldoluvun positiivisuus merkitsee kasvua. Kun saldoluku on positiivinen ja nousee edelliseen positiiviseen mittauskertaan verrattuna, se merkitsee, että muuttuja (esim. liikevaihto) kasvaa, ja että kasvu on nopeutumassa edelliseen vuoteen verrattuna. Kun saldoluku on positiivinen ja laskee, kasvu jatkuu, mutta se on hidastumassa edelliseen vuoteen verrattuna. Mikäli saldoluku on negatiivinen, se tarkoittaa muuttujan pienentyvän tai heikentyvän. Kun saldoluku on 0, muuttuja pysyy keskimäärin ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna.

4 LIITTEET

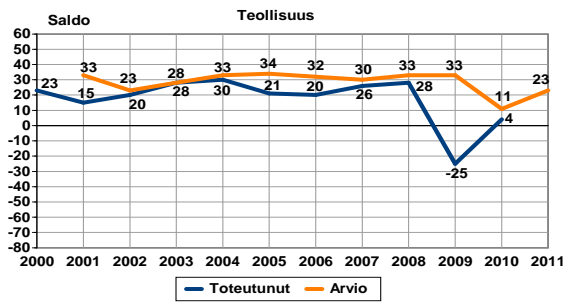

Toimipaikan investoinnit

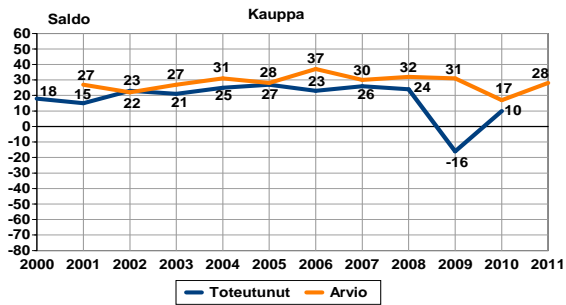
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan investoinnit

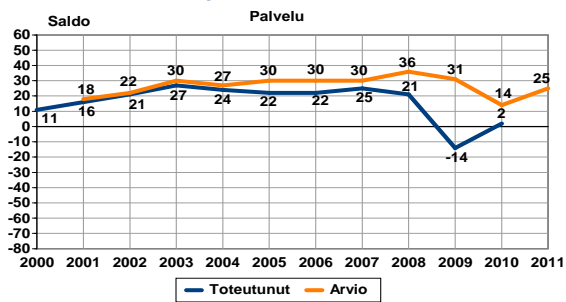
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan investoinnit

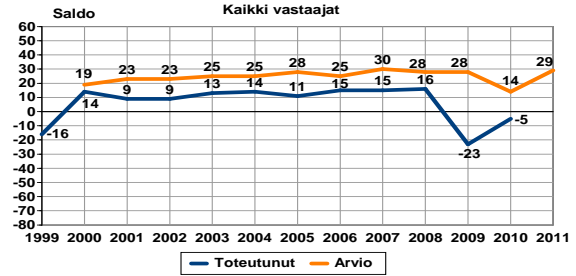
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan investoinnit

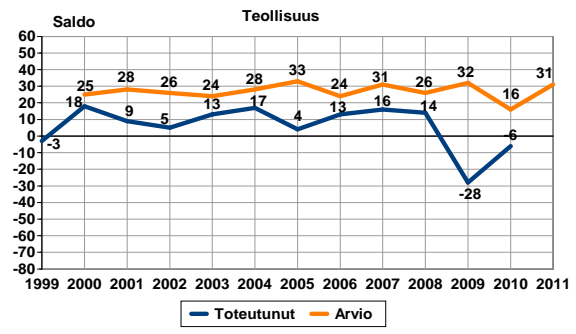
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan työvoiman määrä

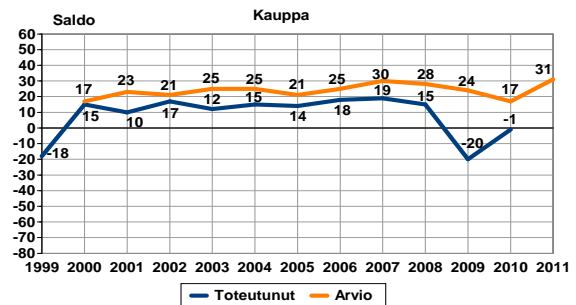
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan työvoiman määrä

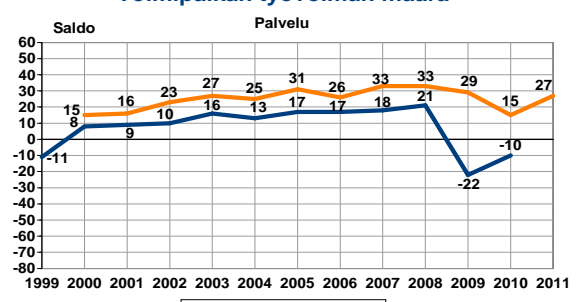
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan työvoiman määrä

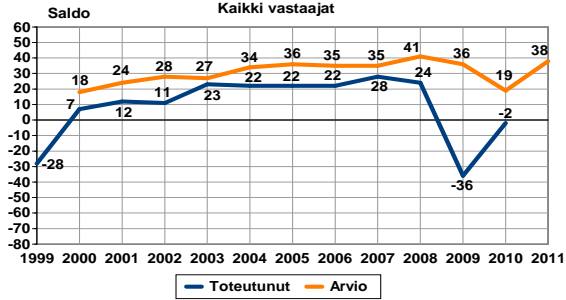
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Toimipaikan työvoiman määrä

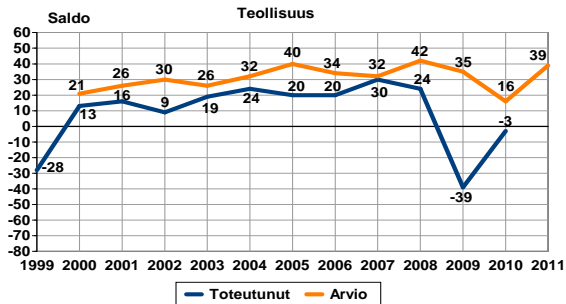
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Oman talouden tilanne

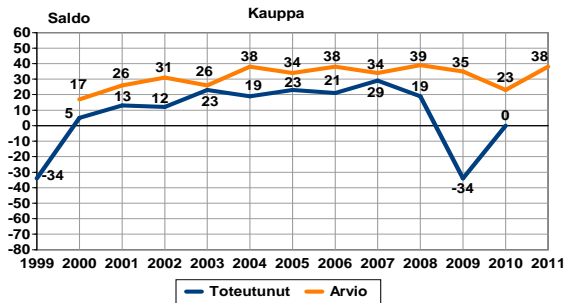
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Oman talouden tilanne

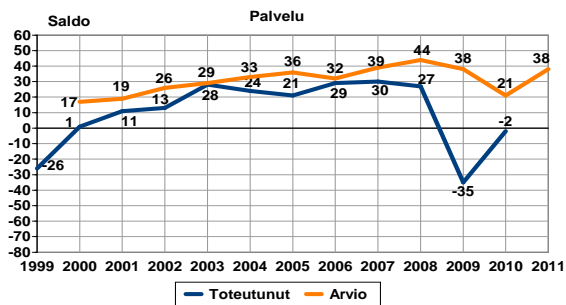
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Oman talouden tilanne

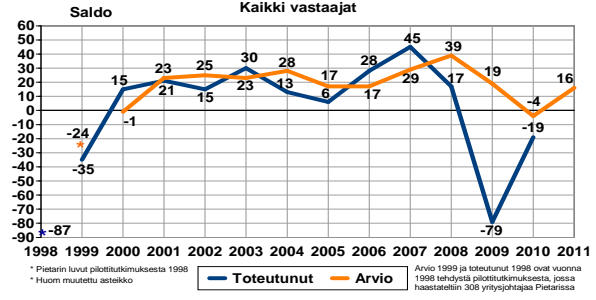
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Oman talouden tilanne

Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

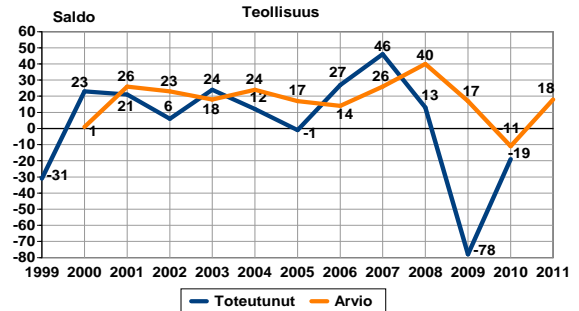
Venäjän talouden tila

* Pietarin luvut pilotointitilauksesta 1998
 * Huom. muutettu asteikko
 Arvio 1999 ja toteutunut 1998 ovat vuosina 1998 tehdystä pilotointitilauksesta, jossa haastateltiin 308 yhtiöjohtajaa Pietarissa

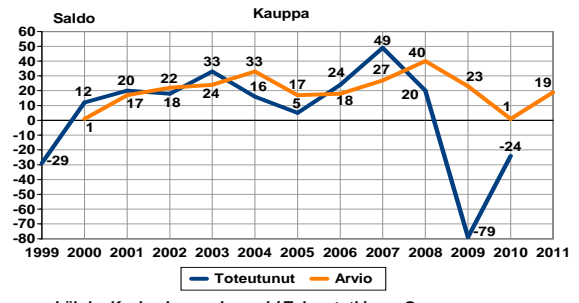
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Venäjän talouden tila

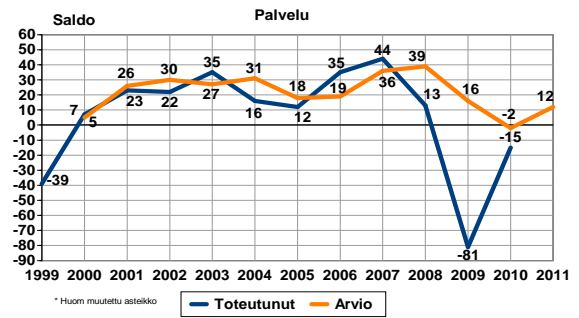
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Venäjän talouden tila

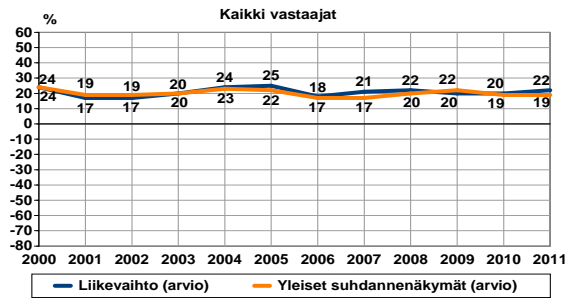
Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

Venäjän talouden tila

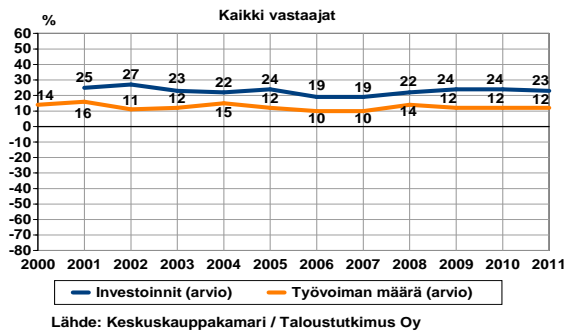

* Huom. muutettu asteikko
 Lähde: Keskuskauppakamari / Taloustutkimus Oy

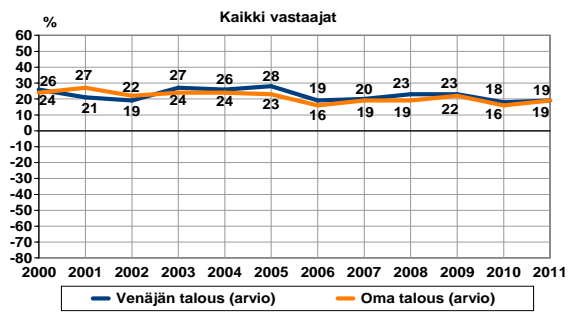
Ei osaa sanoa -vastaukset

Ei osaa sanoa -vastaukset

Ei osaa sanoa -vastaukset

Taulukko 1

TOTEUTUNEET SALDOLUVUT* VUOSINA 1998–2010

Muuttuja	Toteutunut vuosi	KAIKKI	Teollisuus	Kauppa	Palvelut	Moskova	Pietari	Muu Luoteis- Venäjä
Liikevaihto	1998	-	-	-	-	-	-37	-
	1999	-3	14	-6	2	-19	-6	23
	2000	32	41	28	25	10	43	54
	2001	32	34	35	30	16	42	46
	2002	26	20	31	29	16	28	39
	2003	35	35	31	39	24	40	45
	2004	32	34	27	35	23	35	41
	2005	27	26	21	34	22	28	32
	2006	37	37	34	41	31	35	47
	2007	41	45	37	45	37	41	47
	2008	41	39	40	45	36	48	42
2009	-57	-61	-56	-55	-58	-64	-64	-51
	2010	-3	-2	1	-7	-3	-4	-2
Työvoima	1998	-	-	-	-	-	-22	-
	1999	-16	-3	-18	-11	-34	-9	5
	2000	14	18	15	8	4	19	23
	2001	9	9	10	9	-1	15	18
	2002	9	5	17	10	1	14	18
	2003	13	13	12	16	7	16	18
	2004	14	17	15	13	9	17	19
	2005	11	4	14	17	10	13	11
	2006	15	13	18	17	15	13	17
	2007	15	16	19	18	15	10	20
	2008	16	14	15	21	12	17	22
2009	-23	-28	-20	-22	-26	-26	-26	-17
	2010	-5	-6	-1	-10	-5	-6	-6
Investoinnit**	1998	-	-	-	-	-	-	-
	1999	-	-	-	-	-	-	-
	2000	18	23	18	11	8	19	32
	2001	15	15	15	16	1	28	22
	2002	21	20	23	21	14	24	28
	2003	25	28	21	27	18	28	31
	2004	25	30	25	24	23	23	32
	2005	23	21	27	22	20	23	27
	2006	21	20	23	22	20	20	24
	2007	25	26	26	25	23	26	28
	2008	24	28	24	21	20	24	29
2009	-18	-25	-16	-14	-17	-24	-24	-17
	2010	6	4	10	2	6	3	8

./..

Taulukko 1

TOTEUTUNEET SALDOLUVUT* VUOSINA 1998-2010

Muuttuja	Toteutunut vuosi	KAIKKI	Teollisuus	Kauppa	Palvelut	Moskova	Pietari	Muu Luoteis-Venäjä
Yleiset suhdanne-näkymät	1998	-	-	-	-	-	-52	-
	1999	-16	1	-24	-16	-22	-21	-1
	2000	28	33	30	20	13	33	46
	2001	25	26	28	23	9	35	40
	2002	20	13	21	28	11	19	33
	2003	31	31	29	36	25	31	40
	2004	27	24	24	34	18	29	37
	2005	22	18	19	27	15	26	28
	2006	29	26	24	39	23	28	39
	2007	34	37	33	40	29	34	42
	2008	27	27	22	30	24	30	29
	2009	-52	-59	-49	-48	-53	-60	-46
	2010	-4	-5	-1	-3	-3	-2	-5
Oma talous	1998	-	-	-	-	-	-57	-
	1999	-28	-28	-34	-26	-22	-34	-28
	2000	7	13	5	1	-8	6	29
	2001	12	16	13	11	-1	19	26
	2002	11	9	12	13	5	10	22
	2003	23	19	23	28	21	21	28
	2004	22	24	19	24	18	19	31
	2005	22	20	23	21	17	27	24
	2006	22	20	21	29	20	24	25
	2007	28	30	29	30	25	29	31
	2008	24	24	19	27	19	24	31
	2009	-36	-39	-34	-35	-38	-38	-31
	2010	-2	-3	0	-2	-4	-4	2
Venäjän talous	1998	-	-	-	-	-	-87	-
	1999	-35	-31	-29	-39	-29	-41	-40
	2000	15	23	12	7	-1	20	31
	2001	21	21	20	23	9	41	21
	2002	15	6	18	22	-5	31	29
	2003	30	24	33	35	24	39	29
	2004	13	12	16	16	2	26	18
	2005	6	-1	5	12	4	5	11
	2006	28	27	24	35	26	25	31
	2007	45	46	49	44	40	47	51
	2008	17	13	20	13	11	13	28
	2009	-79	-78	-79	-81	-77	-83	-79
	2010	-19	-19	-24	-15	-24	-12	-19

Lähteet: Keskuskauppakamarin Pietarin barometri 1999 ja Luoteis-Venäjän business-barometrit 2000 - 2010

Saldoluku saadaan vähentämällä paranevaa kehitystä ennakoivien vastaajien osuudesta heikompaa kehitystä ennakoivien vastaajien osuus. Saldoluvun positiivisuus merkitsee kasvua. Kun saldoluku on positiivinen ja nousee edelliseen mittauskertaan verrattuna, merkitsee se, että muuttuja (esim. liikevaihto) kasvaa ja kasvu on nopeutumassa edelliseen vuoteen verrattuna. Kun saldoluku on positiivinen ja laskee, kasvu jatkuu, mutta se on hidastumassa edelliseen vuoteen verrattuna. Mikäli saldoluku on negatiivinen, tarkoittaa se kasvun olevan miinusmerkkistä. Kun saldoluku on nolla, muuttuja pysyy keskimäärin ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Investointeja tiedusteltiin ensimmäisen kerran lokakuussa 2000.

Taulukko 2

ODOTUSTEN SILDOLUVUT VUOSILLE 1999–2011

Muuttuja	Odotukset vuodelle	KAIKKI	Teollisuus	Kauppa	Palvelut	Moskova	Pietari	Muu L-Venäjä
Liikevaihto	1999	-	-	-	-	-	4	-
	2000	23	36	21	22	16	32	27
	2001	39	43	38	34	23	47	54
	2002	40	43	46	36	23	59	50
	2003	38	36	40	39	27	41	50
	2004	43	45	43	45	35	49	48
	2005	44	47	43	45	38	53	45
	2006	43	45	43	42	35	50	48
	2007	44	44	42	50	40	46	48
	2008	50	50	48	56	48	51	53
	2009	47	49	48	46	41	50	53
	2010	25	23	29	26	29	28	17
	2011	43	41	46	44	39	48	44
Työvoima	1999	-	-	-	-	-	5	-
	2000	19	25	17	15	20	19	16
	2001	23	28	23	16	15	30	28
	2002	23	26	21	23	14	39	22
	2003	25	24	25	27	17	26	35
	2004	25	28	25	25	18	35	27
	2005	28	33	21	31	24	35	27
	2006	25	24	25	26	23	32	21
	2007	30	31	30	33	28	32	32
	2008	28	26	28	33	29	25	28
	2009	28	32	24	29	31	28	25
	2010	14	16	17	15	19	16	7
	2011	29	31	31	27	33	29	23
Investoinnit*	1999	-	-	-	-	-	-	-
	2000	-	-	-	-	-	-	-
	2001	27	33	27	18	12	37	39
	2002	21	23	22	22	4	42	29
	2003	28	28	27	30	20	32	36
	2004	30	33	31	27	23	36	36
	2005	31	34	28	30	25	31	40
	2006	33	32	37	30	30	38	34
	2007	29	30	30	30	27	30	32
	2008	33	33	32	36	29	31	40
	2009	32	33	31	31	27	29	40
	2010	13	11	17	14	15	13	10
	2011	24	23	28	25	20	25	29

Taulukko 2

ODOTUSTEN SALDOLUVUT VUOSILLE 1999–2011

Muuttuja	Odotukset vuodelle	KAIKKI	Teollisuus	Kauppa	Palvelut	Moskova	Pietari	Muu L-Venäjä
Yleiset suhdanne- näkömät	1999	-	-	-	-	-	1	-
	2000	29	36	29	25	30	33	23
	2001	38	43	40	30	24	50	47
	2002	38	39	40	37	18	62	44
	2003	39	38	40	42	31	44	46
	2004	46	47	48	48	35	56	53
	2005	45	50	40	46	38	52	49
	2006	44	42	42	47	42	47	43
	2007	45	43	45	47	42	45	49
	2008	50	51	49	55	48	50	53
	2009	47	48	47	46	44	43	53
	2010	28	22	29	34	29	28	26
	2011	42	44	41	45	42	47	39
Oma talous	1999	-	-	-	-	-	-6	-
	2000	18	21	17	17	25	16	10
	2001	24	26	26	19	13	31	34
	2002	28	30	31	26	16	48	29
	2003	27	26	26	29	21	27	35
	2004	34	32	38	33	27	37	41
	2005	36	40	34	36	34	40	36
	2006	35	34	38	32	34	38	35
	2007	35	32	34	39	32	38	35
	2008	41	42	39	44	42	41	38
	2009	36	35	35	38	35	35	39
	2010	19	16	23	21	20	26	12
	2011	38	39	38	38	41	41	32
Venäjän talous	1999	-	-	-	-	-	- 24	-
	2000	- 1	1	1	- 5	7	- 6	- 6
	2001	23	26	17	26	20	24	25
	2002	25	23	22	30	12	38	31
	2003	23	18	24	27	10	28	37
	2004	28	24	33	31	21	32	35
	2005	17	17	17	18	10	22	21
	2006	17	14	18	19	14	19	21
	2007	29	26	27	36	30	25	31
	2008	39	40	40	39	35	37	46
	2009	19	17	23	16	17	16	25
	2010	- 4	- 11	1	- 2	- 3	- 8	- 3
	2011	16	18	19	12	12	26	13

Saldoluku saadaan vähentämällä paranevaa kehitystä ennakoivien vastaajien osuudesta heikompaan kehitystä ennakoivien vastaajien osuus. Saldoluvun positiivisuus merkitsee kasvua. Kun saldoluku on positiivinen ja nousee edelliseen mittauskertaan verrattuna, merkitsee se, että muuttuja (esim. liikevaihto) kasvaa ja kasvu on nopeutumassa edelliseen vuoteen verrattuna. Kun saldoluku on positiivinen ja laskee, kasvu jatkuu, mutta se on hidastumassa edelliseen vuoteen verrattuna. Mikäli saldoluku on negatiivinen, tarkoittaa se kasvun olevan miinusmerkkistä. Kun saldoluku on nolla, muuttuja pysyy keskimäärin ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Investointeja tiedusteltiin ensimmäisen kerran lokakuussa 2000.

Taustatietoja vastaajista

Luoteis-Venäjän Business – barometri 2011, vastaajarakenne

Vastaajat	1150	
Teollisuus	403	
Konepajateollisuus	34	
Metalliteollisuus	9	
Elintarviketeollisuus	53	
Kemianteollisuus	12	
Tekstiiliteollisuus	19	
Rakennus-/rakennusaineteollisuus	79	
Tietotekninen teollisuus	37	
Energia	12	
Lääketeollisuus/-tiede	16	
Joukkoviestintä/kustannus	38	
Muut teollisuus	105	
Kauppa	465	
Palvelu	441	
Pankki, rahoitus, vakuutus	11	
Kuljetus ja liikenne	39	
Koulutus	29	
Muut palvelut	374	
Yritykset voivat edustaa useampia toimialoja.		
Yrityskoko		
1 – 10 henkilöä	407	
11 – 50 henkilöä	528	
51 – 100 henkilöä	112	
101 – 250 henkilöä	56	
251 – 500 henkilöä	28	
500 +	19	
Ei vastausta	-	
Alue		
Moskova	500	
Pietari	300	
Novgorod	50	
Petrozavodsk (Petroskoi)	50	
Arkhangelsk (Arkangeli)	50	
Murmansk	50	
Viipuri	50	
Pskov (Pihkova)	50	
Syktvykar	50	

Keskuskauppamari
Aleksanterinkatu 17, PL 1000
00101 Helsinki
puh. 09 4242 6200
faksi 09 650 303
keskuskauppamari@chamber.fi

